

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW
SEKRETARZ STANU
PEŁNOMOCNIK RZĄDU
DS. RÓWNEGO TRAKTOWANIA

Elżbieta Radziszewska

J. Kwieciński
PEŁNOMOCNIK RZĄDU
Biuro Prac Biurowych
Wpłynęło dn. 27.05.2009
nr. 3850

0312-85(1)
BPRT- /09/RLS

Warszawa, dnia 26 maja 2009 r.

**Pani
Krystyna Bochenek
Wicemarszałek Senatu**

Szanowna Pani Marszałek,

W związku z otrzymanym tekstem oświadczenia senatora Grzegorza Wojciechowskiego, (BPS/DSK-043-1651/09) w którym zwraca on uwagę na problem nierównego traktowania ojców przez sądy rodzinne pragnę poinformować, iż w obliczu pojawiających się sygnałów ze strony ojców, dyskryminowanych przez system prawny w Polsce i domagających się poszanowania ich praw oraz umożliwienia kontaktu z dziećmi po rozwodzie, Pełnomocnik w dniu 23 września 2008 r. powołał Zespół mający na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ojców.

W skład Zespołu wchodzi osoby wyznaczone przez: Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, Ministra Sprawiedliwości, Prokuratora Krajowego, Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Przewodniczącego Krajowej Rady Kuratorów, Przewodniczącego Krajowej Rady Sądowniczej Przewodniczącego Stowarzyszenia Sędziów Sądów Rodziny, Prezesa Stowarzyszenia Mediatorów Rodziny, przedstawiciele stowarzyszeń, organizacji pozarządowych oraz środowiska działające na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji ojców

W ramach prac Zespołu dokonano analizy sytuacji bieżącej oraz podjęto działania mające na celu wprowadzenie odpowiednich zmian w prawie oraz usprawnienie działania Rodziny Ośrodków Diagnostyczno Konsultacyjnych tak, aby zagwarantowane było dobro dziecka.

Do zadań Zespołu należy:

- 1) analiza sytuacji i zjawisk, w których dochodzi do dyskryminacji ojców oraz zdiagnozowanie problemu, z uwzględnieniem przede wszystkim dobra dziecka
- 2) wypracowanie propozycji niezbędnych zmian w prawie polskim, zmierzających do ochrony praw ojców, z uwzględnieniem przede wszystkim dobra dziecka
- 3) wypracowanie propozycji współpracy instytucji publicznych takich jak Ośrodki Opieki Społecznej, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Rodzinne Ośrodki Diagnostyczno Konsultacyjne, odpowiedzialnych za pomoc rodzinie, w zakresie niwelowania negatywnych skutków u dzieci spowodowanych rozstaniem rodziców
- 4) wypracowanie propozycji kampanii społecznych w zakresie promowania odpowiedzialnego ojcostwa
- 5) współpraca z ministerstwem Sprawiedliwości i środowiskiem sędziów w sprawie szkoleń.

Zespół opracował zmiany w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, które mają na celu zrównanie szans obojga rodziców w sprawowaniu pieczy nad dzieckiem w przypadku rozwodu. Zmiany wejdą w życie 13.06.2009 r.:

Zmieniono brzmienie art. 58 :

1) „§ 1: W wyroku orzekającym rozwód sąd rozstrzyga o władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem obojga małżonków i o kontaktach rodziców z dzieckiem oraz orzeka, w jakiej wysokości każdy z małżonków jest obowiązany do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania dziecka. Sąd uwzględnia porozumienie małżonków o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem po rozwodzie, jeżeli jest ono zgodne z dobrem dziecka. Rodzeństwo powinno wychowywać się wspólnie, chyba że dobro dziecka wymaga innego rozstrzygnięcia”

2) „§ 1a⁽⁴⁶⁾: Sąd może powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, ograniczając władzę rodzicielską drugiego do określonych obowiązków i uprawnień w stosunku do osoby dziecka. Sąd może pozostawić władzę rodzicielską obojgu rodzicom na ich zgodny wniosek, jeżeli przedstawili porozumienie, o którym mowa w § 1, i jest zasadne oczekiwanie, że będą współdziałać w sprawach dziecka.”

Zmiana ta ustanawia instytucję porozumienia małżonków o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywania kontaktów z dzieckiem po rozwodzie. Służyć ma to obowiązkowi określenia wspólnych zasad postępowania w kontaktach z dzieckiem nawet pomimo dużego skonfliktowania stron postępowania rozwodowego i przedstawienia go sądowi tak, aby małżonkowie mieli obowiązek ustalić najważniejsze dla dziecka sprawy dotyczące przyszłego kontaktu z dzieckiem, w tym w jakiej religii będzie się wychowywało.

Dodano nowy Art. 113.⁽⁸¹⁾ w brzmieniu:

3) „§ 1: Niezależnie od władzy rodzicielskiej rodzice oraz ich dziecko mają prawo i obowiązek utrzymywania ze sobą kontaktów.

§ 2: Kontakty z dzieckiem obejmują w szczególności przebywanie z dzieckiem (odwiedziny, spotkania, zabieranie dziecka poza miejsce jego stałego pobytu) i bezpośrednie porozumiewanie się, utrzymywanie korespondencji, korzystanie z innych środków porozumiewania się na odległość, w tym ze środków komunikacji elektronicznej”.

Dodany artykuł określa, co można rozumieć przez „kontakt z dzieckiem”. Ma to pomóc w przestrzeganiu prawa obojga rodziców do utrzymywania kontaktu z dzieckiem. Ważne jest tu określenie „miejsce pobytu dziecka”, a nie „zamieszkania” czy „zameldowania”, co czasem nie odzwierciedlało miejsca, gdzie dziecko faktycznie się znajdowało.

Dodano nowy Art. 113¹.⁽⁸²⁾ w brzmieniu:

4) „§1: Jeżeli dziecko przebywa stale u jednego z rodziców, sposób utrzymywania kontaktów z dzieckiem przez drugiego z nich rodzice określają wspólnie, kierując się dobrem dziecka i biorąc pod uwagę jego rozsądne życzenia; w braku porozumienia rozstrzyga sąd opiekuńczy.

§ 2. Przepisy § 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli dziecko nie przebywa u żadnego z rodziców, a pieczę nad nim sprawuje opiekun lub gdy zostało umieszczone w rodzinie zastępczej albo w placówce opiekuńczo-wychowawczej.”

Przepisy te mają na celu zagwarantowanie przez sąd ustalenia przez rodziców zasad kontaktów z dzieckiem mając na uwadze jego dobro, a nie narzucając wolę jednego z rodziców.

Dodano nowy Art. 113⁴.⁽⁸⁵⁾ w brzmieniu:

6) „Sąd opiekuńczy orzekając w sprawie kontaktów z dzieckiem, może zobowiązać

rodziców do określonego postępowania, w szczególności skierować ich do placówek lub specjalistów zajmujących się terapią rodzinną, poradnictwem lub świadczących rodzinie inną stosowną pomoc z jednoczesnym wskazaniem sposobu kontroli wykonania wydanych zarządzeń.”

W sytuacji wysokiego skonfliktowania stron, która może wpływać niekorzystnie na dziecko, sąd będzie miał prawo skierować rodziców do specjalisty, który ma za zadanie doprowadzić do wypracowania przez nich najlepszego dla dobra dziecka porozumienia.

W związku z pracami Zespołu Pełnomocnik wystąpił do Ministra Pracy i Polityki Społecznej o zbadanie, jak można sfinansować mediacje oraz jak zapewnić współpracę Ośrodków Opieki Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie z Rodzinnymi Ośrodkami Diagnostyczno Konsultacyjnymi. Obecnie trwają prace nad wdrożeniem ww. propozycji.

Z poważaniem

**Sekretarz Stanu
Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania**

Elżbieta Radziszewska